

Stajerc

Slava Tabi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 18.

V Ptujju v nedeljo dne 5. maja 1912.

XIII. letnik.

Farizeji.

Treba jih je le opazovati, te novodobne prvaške farizeje, treba jim je odmakniti svetohilnsko krinko raz našemljenege obraza, — in človeku se ježijo lasi nad toliko hinavščine! Res, čudno je, da to vlogo slovensko ljudstvo sploh še živi, da sploh že ni izginilo v mednarodnem beraštvu, da imamo sploh še kakšno kodo, v kateri životari slovenski kmet. Kajti „voditelji“ tega ljudstva so tekom let in desetletij vse poskusili ter vse storili, da bi slovenskemu ljudstvu zadnjo kapljico krvi izsesali in zadnjo lastno misel zadušili. In mnogo življenske moči, mnogo energije mora posedovati to slovensko ljudstvo, da v kljub svojim sebičnim nasilnim voditeljem še ni vtonilo v vesoljnem morju.

Farizeji, najostudnejši farizeji so ti slovenski prvaki, naj se imenujejo potem liberalce ali klerikalce. Slovenski liberalizem in klerikalizem sta le dve strani ene in iste medalje. Kadar se gre proti nemški sosedu, od katerega je imelo slovensko ljudstvo v vsakem oziru zgolj koristi, takrat korakata prvaški tercijal in narodnjaški frakar roka v roki. Pravi napredek jima je obema trn v oku! Kako se danes psujejo, proklamirajo, blatijo po svojih demoraliziranih listih, — in jutri sedijo že skupaj v tem ali onem „narodnem domu“ in sklepajo vlačugarstvu podobne kompromise. V Celju so se narodnjaki in klerikalci pobijali, a par dni pozneje so se zvezali za volitve v okoliški občini, samo da bi domačim davkoplačavcem oropali opravičeno zastopstvo. Včeraj so liberalci dra. Benkoviča s pasjim bičem pretepli, danes pa so z njim v enem odboru sedeli in mu pod frakove škrice ledi, jutri pa bodo zopet za njim fige kazali. Kje je tu doslednost? Ali ni to najgrše farizejstvo. Ni čuda, dokler bodo slovensko politiko vodili ljudje Verstovšekovega kalibra, toliko časa ni upati, da se doseže le iskrico poštenosti in doslednosti.

Isto stoji stvar na Koroškem. „Š-Mirova“ banda, kateri pomagajo razni Serajniki, Brejci, Lenasiji in Podgorci, obrača tam oči proti nebu, kakor da bi hotela kar gorka v nebosa priti. „Vera“ in „vera“, „katolicanstvo“ in „krščanstvo“, to imajo celi dan na jeziki. A pri zadnjih volitvah v beljaškem okraju so ti tercijali vendar kakor en moč glasovali za stranko, ki je sama proglasila, da je hudič najdostojnejša oseba v katoliški cerkvi. . . . In neki duhovnik je na javnem shodu zakričal, da se tudi s hudičem veže, kadar se gre proti Nemcem. . . . Ali so to „namestniki božji“? Ne, to so zastopniki hudičevi, katerim je politika več nego vsa vera!

Farizeji, — kadar govorijo o narodnosti, tedaj mislijo na svoj žep! Kadar govorijo o veri, takrat menijo politiko in sebičnost; vse njih želje vodijo v lastni želodec. . . .

Za Hrvate se zdaj tudi potegujejo in navdušujejo in revolverskem Petru vpijejo „živo jugoslovanski kralj“. . . . Mi gotovo ne zagovarjamo nasilstva, ki ga delajo danes Hrvatom ošabni Madžaroni. Ali Hrvati si bodo že sami

pomagali! Kaj briga nas na Avstrijskem vse to? Sicer pa razmere na Slovenskem niso mnogo boljše nego one na Hrvatskem Hribarji, Šusteršiči, Korošci in Brejci igrajo vlogo, ki je presneto podobna oni Khuen-Hedervaryja. Ali pri nas ni nasilja? Ali so naši politični popi obzirnejši od madžaronskih biričev? Ali imajo naši prvaški advokati več usmiljenja nego korumpirani madžaronski uradniki? Ali je slovensko ljudstvo morda bogatejše od hrvatskega? Pometajmo doma, pred lastnimi durmi, napodimo lastne parasite in zatiralece, priborimo si pravice, ki so nam jih prvaki ugrabili. . . .

Tako se kaže povsod farizejsko lice slovenskega prvaštva. Proti temu farizejstvu pa se borimo z vsemi sredstvi!

SUKNA in modno blago za gospode in gospe priporočila izvorna hiša 140
ZEFIRE
Prokop Skorkovsky in sin v Humpolcu na Češkem.
Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

Politični pregled.

Draginja. Nemški posl. Kraus je v državnem zboru glede draginje pri premogu poročal. Dokazal je, da se na Avstrijskem vsako leto in na vsako osebo 1450 kol porabi. Cena industrijskega premoga je v zadnjih 21 letih od 38 na 61 kron zrasla, cena boljšega premoga na Dunaju pa v zadnjih 15 letih od 34½ na 162 kron. A skupni troški za vagon premoga so le od 4 K na 4 K 40 zrasli. Torej je cena v 21 letih za 23 kron, oziroma v 15 letih za 127½ kron zrasla. To je že prokleto krvavo odiranje vbovega ljudstva! Tu naj bi vtaknil finančni minister svoj nos, tu naj bi malo tuhtal, kako pridobiti novih državnih dohodkov!

Deželnozborna volitev v zahodno-štajerskih mestih in trgih (Köflach, Voitsberg, Stainz, Gross-Florian, Deutsch-Landsberg in Schwanberg) je končala z zmago nemških naprednjakov. Izvoljen je namreč dr. G. Tunner, ki je dobil od 406 oddanih glasov 368. Klerikalni protikandidat Reichmann dobil je le 35 glasov.

Občinski svet v Gradcu je vlada razpustila in javne posle upravlja do novih volitev e. k. komisar. S smešno škodoželjnostjo prinašajo slovenski listi to vest, češ, da tako daleč je dovedlo „nemško gospodarstvo“. No, resnica je, da je bil občinski svet razpuščen, ker je soc. demokratična obstrukcija onemogočila vsako delo. Sicer pa naj slovenski listi raje gledajo na sramotno gospodarstvo v Ljubljani.

Dopisi.

Ješence. Dragi nam „Štajerc!“ Kakor znano, so se vložile pritožbe zoper novoizvoljenega župana Vauhnika. Celotna reč ima seveda državno pravdnitvo v rokah. Ako ravno se še pritožbe niso vrnile ali rešile, zmisli si je ta „vsegamogočni“ župan sam postav, ker misli, da kot dolgoletni rihtar lahko vse po svoji volji naredi. Dne 21. aprila izmislil si je prav eno zvito. Dal je ustmeno naznanje svojim svetovalcem, da

morajo iti na dan 22. aprila k prisegi. To je storil ta zviti mož kar po svojem, brez da bi okrajno glavarstvo poslalo povabilo. Glejte ga no, tega šmenta, kar posilem bi rad zlezal na županski stolec, čeprav ni zato sposoben! Res kar posilem bi rad prisegel in še nadalje županoval, čeprav se o postavah toliko razume, kakor zajec na boben. Dragi nam bralci „Štajerca“! Naš župan Vauhnik gotovo misli, da so vsi ljudje tako neumni, kakor si on to predstavlja. Pa temu ni tako, očka župan. Misli je, kako bi dobil svoje svetovalce na lim, pa le ni šlo; dva napredna svetovalca ga nista ubogala, ker dobro poznata postave in tudi vesta, da okrajno glavarstvo naznani in pošlje povabilo, kedaj je treba priti k prisegi. Vsa čast tema dvema g. svetovalcema! Tega gotovo ne ve in ne pozna postav naš „vsegamogočni“ župan. Ako tega ne ve naš župan, potem Te pa če prosimo, ljubi „Štajerc“, da mu jih Ti poveš. Ako se pritožba vložila, potem se pač mora počakati, če se novo izvoljeni župan pokliče k prisegi ali če se razpiše nova občinska volitev. Takih postav se bodeš pač moral naučiti, župan Mhl, če boš hotel sedeti na županskem stolcu. Ako pa ne, pa te bodemo mi občani naučili postav, da bodeš pomnil, kedaj si sedel na županskem stolcu. Ljubi „Štajerc“! take in enake kozle strelja naš čisti župan Vauhnik. Pa tudi naš „fici-burgermeister“ našpilajo včasih kako smešno; tako jih je tudi očka župan spravil na lim da so šli za „leibgardo oberšic“ zraven v Maribor k prisegi. Možakarja sta na to računala, da bodeda prisegla. Kaj pa so Vama neki povedali g. okrajni glavar? Gotovo so vaju poslali domu, da se naučita postav. Tako je in nič drugače, g. župan in „leibgarde oberšic“. Za danes zadostuje. Če se ne boste pobiljšali, pa drugokrat več.

Sitarov petelinček pravi kikiriki,
Županski stolec se že maji;
Tabla na stran visi,
Zato se naš rihtar kisló drži.

Ormuž. Tukajšnji kaplan g. Polak želi podučevati na nemški šoli v Ormužu slovenski verouk ter daje listine istim otrokom v šoli, ki povedo, da nimajo slovenskega katekizma doma; tem daje torej listek s slovensko vsebino napisan v pripravu k „spovedi“. Zato je tudi obvestil velikonedeljskega fajmostra, naj ja stariši otrok v nemško šolo ne pošiljajo, ker bode moral katehet pri maši v cerkvi slovensko učiti, ker v šoli ne sme. Kaplanu Polaku povemo na uho a zelo glasno, da mi svoje otroke zato v nemško šolo pošiljamo, da se naj nemški naučijo in privadijo jeziku, katerega v vsaki dobi svojega življenja neobhodno potrebujejo. Slovenski otroci pa svoj slovenski jezik itak dosti bolj poznajo in govorijo, kakor to en privandrani „pem“, ki na stroške Nemcev v boljših odnosih živi, pozna. Mi pa zahtevamo, da se naj naši otroci tudi verouk v nemščini učijo. Ako to ne zadostuje, povemo „pemu“ na uho, da, ako noče tako učiti, kakor je v nemški šoli predpis, potem naj gre si po novce v blaženo Ilirijo, mi mu damo „laufpass“. Zastopijo, gospodine Polak? Slab veroučitelj, ki svojih mu podrejenih otrok ne more nič naučiti! Je že